

36 349 – Tweede verlag BIJLAGE 2

Geachte heer Nicolaï,

Natuurlijk willen wij, als Vereniging voor Asieladvocaten en -juristen Nederland uw vragen graag beantwoorden.

1. Wordt er digitaal geprocedeerd?

1. In asielprocedures is digitaal procederen verplicht.
2. Nareisprocedures vallen onder 'reguliere procedures'. Daarin kan de advocaat van de eiser aangeven of hij op papier of digitaal wil procederen. De VAjN heeft de indruk dat de meeste advocaten die in nareisprocedures procederen ook asieladvocaten zijn en dat die daarom ook de voorkeur zullen geven aan digitaal procederen, maar het kán ook ouderwets, met een papieren dossier (het beroep moet wel digitaal worden ingediend).

2. Vergt het opmaken en inzenden van het dossier door de IND veel tijd?

1. daar hebben wij niet direct zicht op. Het lijkt echter volledig automatisch te gaan. De dossierstukken worden door de IND digitaal aan de rechtbank gestuurd. Dat gaat doorgaans erg snel nadat de rechtbank daarom heeft gevraagd. Dat geeft de indruk dat het niet heel veel tijd kost en (vrijwel geheel) automatisch gaat.

3. Worden er verweerschriften ingediend die kunnen leiden tot ongegrondverklaring van het beroep of afwijzing van het verzoek om dwangsom-oplegging? In hoeveel gevallen krijgt de IND gelijk? Of is het een standaardprocedure die altijd leidt tot een door de rechter gestelde termijn met dwangsom?

1. De beslistermijn voor een beslissing op een asielverzoek is volgens de vreemdelingenwet -op dit moment- 6 maanden. Dat is ook de maximale beslistermijn volgens de relevante richtlijnen. Ook volgens de nieuwe asielprocedureverordening is de beslistermijn 6 maanden, met in uitzonderingssituaties mogelijkheden tot verlenging tot een jaar.
2. Na het indienen van een (ontvankelijk) beroep niet tijdig beslissen (dus als de IND behoorlijk ingebreke is gesteld, er desondanks nog niet is beslist en de wettelijke beslistermijn is verlopen, bij nareiszaken ook griffierecht is betaald (of vrijgesteld) wordt de IND om een verweerschrift gevraagd door de rechtbank.
3. **In veruit de meeste zaken concludeert ook de IND dat de termijnen zijn overschreden en dat het beroep dus gegrond is.** Dan ziet het verweer nog enkel op de beslistermijn die de IND meent redelijk te zijn. Op dit moment zijn er eigenlijk alleen verschillende standpunten in díe asielzaken waarin de IND meent dat de beslistermijn geldig is verlengd tot 15 maanden, en de vreemdeling meent dat die verlenging niet geldig is. Over deze kwestie zijn al pre judiciële vragen gesteld. Het advies van AG is uitgebracht en concludeert dat de laatste verlengingsrondes in Nederland niet geldig zijn. Inmiddels zijn er al diverse rechtbanken die ook menen dat de beslistermijn 6 maanden is.

4. De **verweerschriften van de IND zijn doorgaans standaard stukken** waarin alleen de 'variabelen' zijn vermeld met betrekking tot ingangsdatum beslistermijn, einde beslistermijn en (in nareiszaken) een prognose wanneer met de besluitvorming zal worden begonnen. Overigens wordt niet altijd een verweerschrift ingediend, soms lijkt de IND dat te vergeten of niet belangrijk te vinden.
 5. Het overgrote deel van de beroepen niet tijdig beslissen, Nareis asiel, Asiel na 6 maanden en asiel na 15 maanden wordt **NIET op zitting behandeld..**
 6. Als er een verweerschrift wordt ingediend door de IND, dan is meestal sprake van een 'standaard tekst' waarin in een hoogst enkel geval een specifieke reden wordt gegeven voor de langere duur of een prognose van de termijn waarin alsnog kan worden beslist.
 7. Conclusie: **het zijn feitelijk standaard procedures die (bijna) altijd leiden tot een door de rechter gestelde termijn met een dwangsom**
4. De Awb opent de mogelijkheid om zaken buiten zitting af te doen. Wordt daarvan door de rechter vaak gebruik gemaakt? In hoeveel procent van de beroepen dient de IND op de zitting te verschijnen?
1. Vrijwel alle beroepen niet tijdig beslissen worden buiten zitting afgedaan. Dit is alleen anders als de rechtbank 'iets bijzonders' doet, bijvoorbeeld prejudiciële vragen stelt, of een leidende uitspraak wil gaan doen over de geldende beslistermijnen of een richtinggevende uitspraak over op te leggen beslistermijnen en de hoogte van dwangsommen.

Natuurlijk kosten ook beroepen niet tijdig beslissen bij de IND tijd. Wij kunnen niet heel goed inschatten hoeveel tijd dat is, maar tijd die het kost zal niet zitten in de 'inhoudelijke beoordeling' maar wellicht wel in administratieve processen. Dat zou natuurlijk nooit heel veel tijd mogen kosten.

We denken dat de tijd die 'gewonnen' zou worden wanneer de IND met minder beroepen niet tijdig beslissen wordt geconfronteerd slechts een druppel op de gloeiende plaat zal zijn voor de extra capaciteit die nodig zal zijn om vaker verlengingsaanvragen te beoordelen. De IND wil immers ook de duur van verblijfsvergunningen terugbrengen. Dat betekent dat dossiers vaker moeten worden (her)beoordeeld. Ook dát moet natuurlijk weer op tijd gebeuren. Zou voor de beoordeling van de verlengingsaanvragen ook een langere termijn gaan gelden, dan is de effectieve tijd die resteert na de (positieve) beslissing op de verlengingsaanvraag natuurlijk ook korter.

Wanneer de geldigheidsduur van de verblijfsvergunning voor Subsidiaire bescherming (asiel) wordt teruggebracht naar 2 jaar (zoals minister Faber haar in antwoord van 9-10-2024 op de kamervragen heeft aangegeven) en de beslistermijn voor een aanvraag 1 jaar is, en er wordt op tijd, maar tegen het eind van de termijn beslist, dan is die vergunning defacto nog 1 jaar geldig op het moment dat die wordt verleend. Hetzelfde geldt voor de verlengingen.

In de praktijk zal dat voor houders van zo'n verblijfsvergunning enorme gevolgen hebben. Werkgevers zullen hen minder makkelijk in dienst nemen, want er bestaat steeds geen zekerheid dat de vergunning zal worden verlengd. Werkgevers zijn ook altijd erg huivering voor het indienst hebben van personeel dat weliswaar tijdig een aanvraag om verlenging heeft gedaan, maar nog geen antwoord heeft gekregen.

Verhuurders zullen niet graag een woning verhuren aan iemand die nog maar één jaar verblijfsrecht

te goed heeft. Hypotheekverstrekkers zullen geen hypotheek verstrekken aan mensen die geen toekomstig langdurig verblijfsrecht kunnen aantonen.

Op dit moment hebben rechtbank onvoldoende capaciteit om binnen de wettelijke termijn van 8 weken te beslissen op een beroep niet tijdig beslissen. Ook zijn de beslistermijnen die worden opgelegd door de rechtbanken niet altijd 'maar' twee weken, maar vaak ook 16 weken (asiel) of zelfs 21 weken bij nareisprocedures. Als er ook bij de verlengde termijnen niet tijdig wordt beslist, blijft er van het effectieve verblijfsrecht op het moment van het besluit dus nog veel minder over, waardoor de genoemde problemen exponentieel toenemen.

En dan hebben we het nog niet gehad over de langer durende onzekerheid van asielzoekers en hun familieleden bij langere beslistermijnen.

Mocht u, of uw collega's in de Eerste of Tweede Kamer nog nader over dit of deze onderwerpen willen worden geïnformeerd dan is de VAJN daartoe van harte bereid.

Met vriendelijke groet,

Igna Oomen
advocaat

Hamerslag & van Haren Advocaten

Geachte mevrouw Oomen,

Ik benader u als secretaris van de Vereniging asieladvocaten en -juristen.

Ik ben lid van de Eerste Kamer voor de Partij voor de Dieren en moet reageren op het wetsontwerp dat ziet op verlenging van de beslistermijnen voor de IND. Een hoofdargument van minister Faber is, dat die verlenging ook nodig is om de IND-medewerkers die nu telkens betrokken zijn bij beroepen tegen niet tijdig beslissen, werk uit handen te nemen. De tijd die zij nu zouden besteden aan de behandeling van die beroepen, kan dan besteed worden aan de behandeling van de aanvragen.

Dat roept de vraag op in hoeverre de behandeling van die beroepen de IND-medewerkers veel tijd zou kosten. Het beeld is dat allerlei proceshandelingen dienen te worden verricht: opstellen dossier, indienen verweerschrift, bijwonen zitting enz. Maar is dat ook zo? Uw vereniging heeft daar zicht op.

In het licht daarvan heb ik de volgende vragen:

1. Wordt er digitaal geprocedeerd?

2. Vergt het opmaken en inzenden van het dossier door de IND veel tijd?
3. Worden er verweerschriften ingediend die kunnen leiden tot ongegrondverklaring van het beroep of afwijzing van het verzoek om dwangsom-oplegging? In hoeveel gevallen krijgt de IND gelijk? Of is het een standaardprocedure die altijd leidt tot een door de rechter gestelde termijn met dwangsom?
4. De Awb opent de mogelijkheid om zaken buiten zitting af te doen. Wordt daarvan door de rechter vaak gebruik gemaakt? In hoeveel procent van de beroepen dient de IND op de zitting te verschijnen?

Ik moet dinsdag 14 januari 2025 mijn vragen indienen over het wetsontwerp. Lukt het uw vereniging om mij voor die datum over deze vragen te informeren?

Met vriendelijke groet,

Prof.mr Peter Nicolai